

Шарх

МИНТАҚАЛАР МАСЪУЛИЯТИ МАРКАЗ НАЗОРАТИДА

РОССИЯДА ЎЗБЕКИСТОН ТАЖРИБАСИНИ ҚЎЛЛАШГА ЎТИЛМОҚДА

Назаримда, Ўзбекистоннинг бошқарув тизимида бир тажриба жуда яхши шакланиб, ҳаётдан ўз ўрнин топди. Бу вилоят хокими лавозимга номзод марказдан, яъни Президент томонидан тавсия этилиб, ҳалқ депутатлари вилоят Кенгаши сессиясида сайланиш тажрибасидир. Вилоятлардаги бошқарув тизимини назорат килишда хамда миңтақалардаги масъулиятининг бир қисмини зиммага олишида марказнинг мавзенини мустаҳкамшада кўзда тутилган бу тажриба синовдан муввафқиятни ўтиди.

Ўзингиз ўйлаб кўрин, агар ҳокимликкиси номзод танлаш ва тавсия этишда, жойлардаги ахволни таҳтил қилиш ва вазиятга баҳо берришда, ишончни оқламаган ҳокими алмаштиришда марказ ташаббус кўрсатасиб. Вилоятларнинг ахволи, ҳалқнинг ҳоли не кечади?

Ҳалқнинг ишончни сунистевмол қылган раҳбар давлат ва конун олида жавоб бермас экан, тараққиёт ҳамда фаровонлик ҳақида гап бўлиши мумкин эмас. Марказнинг назорати шунинг учун ҳам зарур. Аслида бу назоратига эмас, балки марказ билан ҳокимлик ўтасидан вилоят ва унинг ахолиси таҳдири учун масъулиятынг таҳсиланишидир.

Россия Президенти Владимир Путин ҳам бутун мамлакатда ва хорижда шов-шугва сабаб бўлган бир янгиликни ҳорий килди. Яъни, у мамлакатда ижро органлари «ягона бир бутун бўлиб ишлашлари зарур»-лигидан келиб чиқиб, Россия Федерациясининг субъектлари юкори лавозимли кишилар тақлифи кўпчиликни ташкил этади. Лужков, Громов, Матвиенко сингари машҳур губернаторлар, ўйлаб таникли депутатлар, бир қанча сиёсатшунослар Лукининг тақлифи амадаги Конституцияга зид ҳеч нарса йўк, дейдимиш. Шунингдек, Борис Ельцин пайтида ҳам дастлабик иккى йил мобайнида губернаторлар тайинланган, президент шундай катта масъулияти ўз зиммасига олаётгандиги ўта журъатли қадам, шунда у мамлакатни сиёсий қўйини тескари талқин қилмаган, ҳар бир фармонини заҳархандалик билан талқин этмаган, лавозимга тайинлаган ҳар бир кишини наиза билан қарши олмаган бирорта оммавий ахборот воқитаси ва уларга жур бўлмаган «демократ» колмаганди. Оқибати эса яхши бўлмади. Мамлакатда сиёсий қураш, қарама-қаршилик, бошқашлиқ, бўшадик авж оли, егасизлик ва жинончилик кучайди.

Ана шундай бир пайдада Путин ҳокимини кўйла олди ва тартиб ўрнатишга кириди. У мамлакатда кенг қарловили ишлотларни бошлаб юборди. Унинг охирги тақлифлари мамлакатнинг бир бутунлигини таъминлашада мақсадида амалга оширилётган ислоҳотларнинг давомидир.

Дарвоже, Россия бундан бир неча йил олдин Гарб демократиясини николиб олган бақириклар ва танқидчилар даварни бошидан ўтказди. Агар Энсингизда бўлса, ўшанда ўз президентлари устидан кулмаган, уни карикатура қўймаган, унинг ҳар бир хатти-харқатини китмирилар билан шарҳламаган, ички иктисолиди ва ташки сиёсий йўйини тескари талқин қилмаган, ҳар бир фармонини заҳархандалик билан талқин этмаган, лавозимга тайинlagан ҳар бир кишини наиза билан қарши олмаган бирорта оммавий ахборот воқитаси ва уларга жур бўлмаган «демократ» колмаганди. Оқибати эса яхши бўлмади. Мамлакатда сиёсий қураш, қарама-қаршилик, бошқашлиқ, бўшадик авж оли, егасизлик ва жинончилик кучайди.

Ана шундай бир пайдада Путин ҳокимини кўйла олди ва тартиб ўрнатишга кириди. У мамлакатда кенг қарловили ишлотларни бошлаб юборди. Унинг охирги тақлифлари мамлакатнинг бир бутунлигини таъминлашада мақсадида амалга оширилётган ислоҳотларнинг давомидир.

**Иброяхим НОРМАТОВ,
сиёсий шарҳчовчи**

Шиалар рози, суннӣлар-чи?

Ирокнинг «Халқаро музокараларни ривожлантириш маркази» томонидан ўтказилган сўровномага кўра, мамлакат ахолисининг катта қисми 15 октябрь куни ўтказиладиган референдумда янги конституцияни лойҳасини мъякуламоқчи.

Сўровномада асосий қонун лойҳаси учун 79 фоза ахоли овоз берини айтилган бўлса, яъни 15 октября куни ўтказиладиган референдумда янги конституцияни лойҳасини мъякуламоқчи.

Хуррезликлар учун жавобгарликни ҳеч ким бўйнига олмаган бўлсада, бу ишда «Жамоа исломия» гурӯҳининг кўли борлиги таҳмин килинмоқда.

Айни пайдада террорчиликчиликларни амала оширган иккича нафар Малайзия фуқароси Азахари bin Hush хамда Нуридин Топлар қурилмоқда.

Портлаш сайдан топилган учта террорчи жасади шу таҳминни янада асослагандек бўлди. «Ал-Қоид» билан яхши муносабатларга эга бўлган.

Ирекнига «Халқаро музокараларни ривожлантириш маркази» томонидан таклиф килинган лойҳа мувфақиятни қозониши таҳмин этилган.

Ирекнига «Халқаро музокараларни ривожлантириш маркази» томонидан таҳмин этилган.

Ирекнига «Халқаро музокараларни ривожлантириш маркази» томонидан таҳмин этилган.

Балида яна портлашлар

Индонезиянинг Бали оролида яна терророрили ҳаркатлари содир этилган хуррезликлар кескин қораланиб, террорчиликка 27 нафар киши халок бўлган, 100 дан ортик одам яраланган.

Иккита бомба Жимбаран чўмийлиси хавзасидаги кафеда портлатилган бўлса, яъни бир портлаш сайдан топилган севимли маконига айланган. Кута шаҳарасига рўй берди. Полиция портламай көрган яна бир неча бомбалар топилганини хакида хабар берди. Бирор қадам интишари бўлган яна бир бомбалар топилганини хакида хабар берди. Бирор қадам интишари бўлган яна бир бомбалар топилганини хакида хабар берди.

Индонезия касалхоналаридан

тағирилган ўнлаб хорижий сайдан топилган сайдан худудлари кириши керак.

Бундан 3 йил олдин 2002 йил 12 октябрь куни содир этилган терророриликларда «Жамоа исломия» жангари-лари айборд деб топилганди. Ўшанда терракт оқибатидан 200 одам ҳалок бўлган.

Буюк Британия, АҚШ, Россия каби бир катор мамлакатлар Индонезия хукуматига таъзия билдири. Жўннатилган

тағирилган ўнлаб хорижий сайдан топилган сайдан худудлари кириши керак.

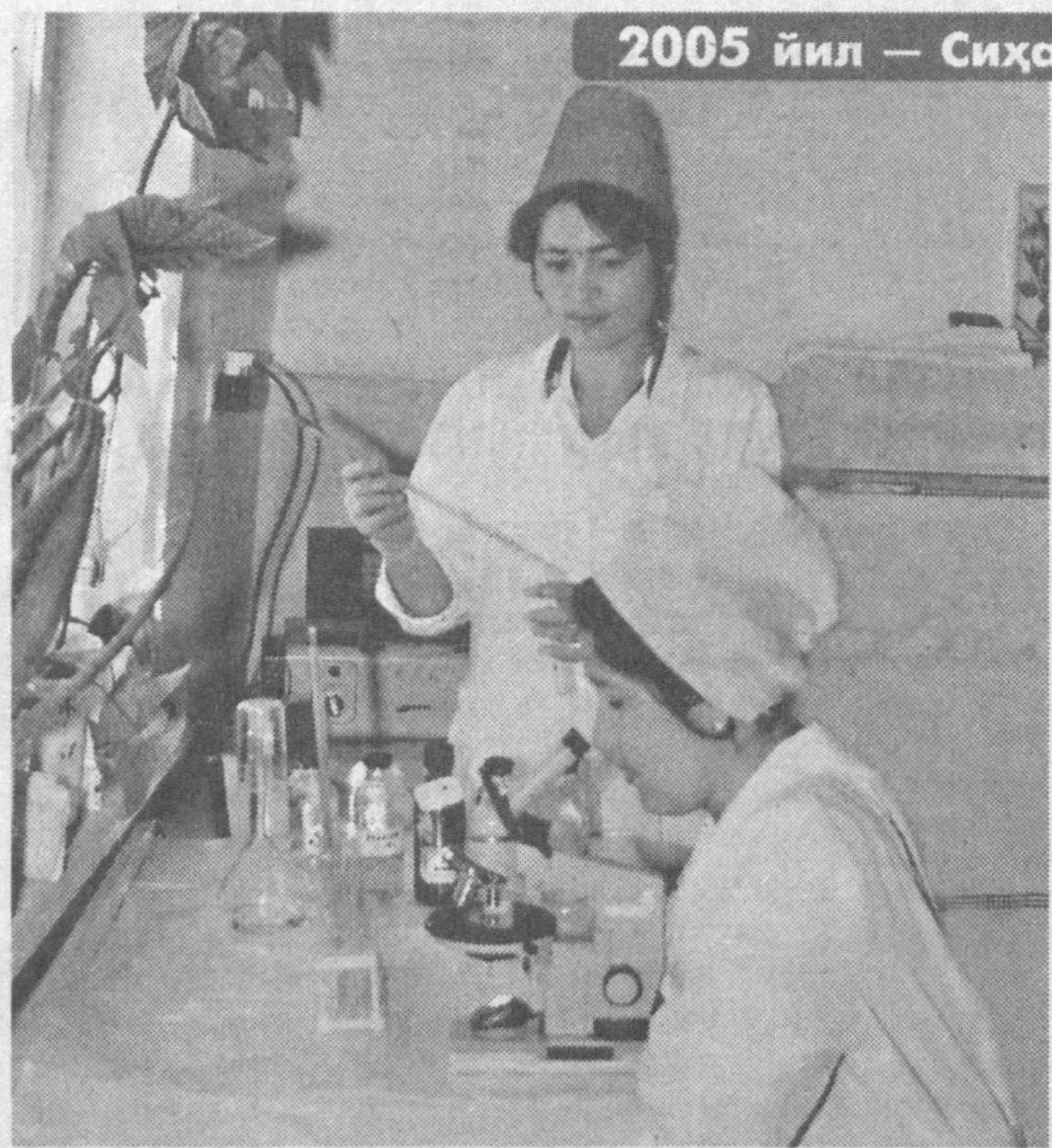
Бундан 3 йил олдин 2002

йил 12 октябрь куни содир этилган терророриликларда

«Жамоа исломия» жангари-

лари айборд деб топилганди.

Ўшанда терракт оқибатидан 200 одам ҳалок бўлган.

2005 йил — Сиҳат-саломатлик йили

Ер юзи ахолиси орасида қаласликларга қарши глобал ҳаракатларни мувофиқлаштирувчи ихтиослашган мусассаси хисобланган. Бутунжоҳон соғлини сақлаш ташкилоти ўтган асринг 80—90-йилларида ЮНИСЕФ билан ҳамкорликда сайдермис ҳалқлари орасида олтига ўтавафли қаласлик полюмиелит, қоқшол, қиззаки, кўйкўтад ва сиғла қарши эмаш учун турли мамлакатлардаги 5—80 фойзига

олимлари, етакчи мутахассислар, вилоят сил касалликлар диспансери шифокорлари иштирок этилди.

Курутойнинг очиши маросимида Россия Тибиёт фанлари академияси Марказий сил касалликлари илимий-технишириш институти профессори, тибиёт фанлари доктори Марина Якимова нуқтасида.

— Бу дилёр менинг киндиқ қоним тўкилган мұқаддас. Гўша, унинг кувончи-ташвишига шерикман. Сил касал-

лини қўллашга ўтди. Бундан 5—10 йил илгари бабзи шифохоналарда битта ёки иккита доро востиати қўлланиларди, холос. 15 йил илгари эса умуман касалликка қарши препарат йўқ эди. Бугунги кунда энг узок қишлоқ врачлик пунктидаги ҳам 2 хил доро востиати маъждуд.

Ўзбек касалликларида чалинг-беморларни ёндоғ касалликлар, масалан, қанди диабет билан бирга даволаш усулни яратдик. Афсуски, бу соҳада ҳали муммалор ҳам

ХАЛҚ САЛОМАТЛИГИ ЙЎЛИДАГИ ҲАМКОРЛИК

30 СЕНТЯБРЬ — 1 ОКТЯБРЬ КУНЛАРИ ТОШКЕНДА
РЕСПУБЛИКАМИЗ ФТИЗИАТР ВА ПУЛЬМОНОГЛАРИНИНГ
VI КУРУЛТОЙИ БЎЛИБ ЎТДИ

ча ахолини қамраб олди. Натижада 3 миллион боланинг ҳаётини сақлаш колинди.

Бутунжоҳон соғлини сақлаш ташкилотининг маълумотига қараганда, ер юзида бир йилда 10 миллион одам ўзига «сил таёқниси»ни юқтиради. Улардан 3 миллион эса ҳаётдан бевақ кўз юмади. Ҳар йили вафот эттётгандарнинг 900 минг нафари бўлардир.

Дунё тибиётчилари хасталикларга қарши курашда ҳамкорликни янада ривожлантиришга ётибор қаратяпти. Айниқса, кейинги йилларда ахоли орасида китъалараро миграциянишни жароён ортиб бораётганди оқибатида, «сил касаллигидан ҳоли худуд» хисобланган мамлакатларда ҳам бўз ҳасталини ташшиб юрвичларга учрайти.

Яқинда Тошкент врачлар мамлакатини ошириш институтида бўлиб ўтган ўзбекистон фтизиатр ва пульмоногларининг VI курутойида ўтган беш йил мобайнида мамлакатийизни бирлаштириш орқалини мамлакатларни хасталиқдан муҳофаза қилишга эришамиз, — дея таътифидаги у.

Тошкент Тибиёт академияси фтизиатрия кафедраси мудири, Фтизиатрия ва пульмонология илимий-технишириш институти сил касалликларида ғўзбонинг сийнинг ҳудуддаги ахоли орасида ташкилотини ташшиб юрвичларга учрайти.

Дунё тибиётчилари хасталикларга қарши курашда ҳамкорликни янада ривожлантиришга ётибор қаратяпти. Айниқса, кейинги йилларда ахоли орасида китъалараро миграциянишни жароён ортиб бораётганди оқибатида, «сил касаллигидан ҳоли худуд» хисобланган мамлакатларда ҳам бўз ҳасталини ташшиб юрвичларга учрайти.

Яқинда Тошкент врачлар мамлакатини ошириш институтида бўлиб ўтган ўзбекистон фтизиатр ва пульмоногларининг VI курутойида ўтган беш йил мобайнида мамлакатийизни бирлаштириш орқалини мамлакатларни хасталиқдан муҳофаза қилишга эришамиз, — дея таътифидаги у.

Яна беш йил давомидаги оширилган ишларни сийнинг ҳудуддаги ахоли орасида сийнинг ҳудуддаги ахоли орасида ташкилотини ташшиб юрвичларга учрайти.

Дунё тибиётчилари хасталикларга қарши курашда ҳамкорликни янада ривожлантиришга ётибор қаратяпти. Айниқса, кейинги йилларда ахоли орасида китъалараро миграциянишни жароён ортиб бораётганди оқибатида, «сил касаллигидан ҳоли худуд» хисобланган мамлакатларда ҳам бўз ҳасталини ташшиб юрвичларга учрайти.

Дунё тибиётчилари хасталикларга қарши курашда ҳамкорликни янада ривожлантиришга ётибор қаратяпти. Айниқса, кейинги йилларда ахоли орасида китъалараро миграциянишни жароён ортиб бораётганди оқибатида, «сил касаллигидан ҳоли худуд» хисобланган мамлакатларда ҳам бўз ҳасталини ташшиб юрвичларга учрайти.

Дунё тибиётчилари хасталикларга қарши курашда ҳамкорликни янада ривожлантиришга ётибор қаратяпти. Айниқса, кейинги йилларда ахоли орасида китъалараро миграциянишни жароён ортиб бораётганди оқибатида, «сил касаллигидан ҳоли худуд» хисобланган мамлакатларда ҳам бўз ҳасталини ташшиб юрвичларга учрайти.

Дунё тибиётчилари хасталикларга қарши курашда ҳамкорликни янада ривожлантиришга ётибор қаратяпти. Айниқса, кейинги йилларда ахоли орасида китъалараро миграциянишни жароён ортиб бораётганди оқибатида, «сил касаллигидан ҳоли худуд» хисобланган мамлакатларда ҳам бўз ҳасталини ташшиб юрвичларга учрайти.

Дунё тибиётчилари хасталикларга қарши курашда ҳамкорликни янада ривожлантиришга ётибор қаратяпти. Айниқса, кейинги йилларда ахоли орасида китъалараро миграциянишни жароён ортиб бораётганди оқибатида, «сил касаллигидан ҳоли худуд» хисобланган мамлакатларда ҳам бўз ҳасталини ташшиб юрвичларга учрайти.

Дунё тибиётчилари хасталикларга қар

